

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen Bajcsy-Zs. utca 1. sz. (Kisgazdapárt helyiségénél) Jélem. Tel.: 41-13. Szerkesztőségi hivatalos órák: d. u. 4-11-ig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Kiadóhivatal: Bajcsy-Zs. utca 1. (Függellen Kisgazdapárt helyiségénél) Jélemelet. Telefon: 41-14. Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6-ig

Az ifjúság felsorakozik

Öt héttel az ifjúság egyesítő kongresszusa előtt a városok és falvak a fiatalok vidám énekéről hangosak, országsszerte lelkes küldöttyválasztó gyűléseket tartanak. munkafelajánlásokkal, kultúrversenyyel, jobb tanulási eredményekkel készülnek népi demokratikus fejlődésünk nagy eseményére, amikor az ifjúság szervezettel is egységesen sorakozik fel az új Magyarország építésére, a béke védelmére.

Megmozdult az ifjúság, de megmozdult az egész dolgozó nép, mert munkájuk és harcuk elválaszthatatlanul egy. A dolgozó magyar nép szeretetteljes figyelemmel kíséri a fiatalok boldog készülődését és nemcsak figyel, hanem tettekkel is elősegíti az ifjúsági egység megvalósulását. Az ifjúmunkások, parasztfiatalok és tanulók mellett az idősebb dolgozók is munkafelajánlásokkal tesznek a kongresszus idejére s a felnőttek is résztvesznek az ifjúsági megbeszéléseken, hogy a maguk küzdelmese muljtját a mai fiatalság életéhez mérve, ösztönözzék, erőt adjanak a fiataloknak nagy feladataik sikeres megoldásához.

Az új ifjúsági tömegszervezet szélesre tárja kapuit a dolgozó és tanuló ifjúság előtt, hogy minden becsületet, hazáját és népét szerető ifjút és leányt egy táborban egyesítsen. Az ifjúság készülődése azt mutatja, hogy megértette a dolgozó nép vezetői, Rákosi Mátyásnak a sztáhanovista kongresszuson mondott szavait, amelyek szerint a fiatalság a szocializmus építésének lelkes, találemény és kimeríthetetlen tartalékerege.

A magyar nép a felszabadulás óta úgy bízik ifjúságában, mint gazdag, boldog nemzeti jövője zálogában és a fiatalság méltó, lak mutatkozott erre a bizalomra. Hősiesen kivette részét az ország újjáépítésének nagy munkájából és résztvesz az új Magyarország alapjainak lerakásában is.

Petőfi és Tancsics nemzedéke óta nem állt a mához hasonló nagy és szép feladat előtt a magyar ifjúság. De a fiatalság forradalmi megmozdulása száz évvel ezelőtt, a magyar politikai és az európai történelmi helyzet következtében, bukásra volt ítélve, ma pedig a biztos győzelem tudatával indul útjára. A Magyar Népköztársaságban a dolgozó népe a hatalom s ezt a hatalmat még inkább megszilárdítja a közeljövőben megalakuló helyi tanácsok. A dolgozó népet ma a munkásszótály vezetője s az új ifjúsági szervezet vezetőereje is az ifjúmunkásság lesz, amely az elnyomás éveiben, a fasizmus korszakában kemény és bátor harcosokat nevelt. Közülük sokan megérték a győzelmet és tovább folytatják a harcot, sokan életüket adták a népszabadság ügyéért, de munkájuk,

VILÁGSZERTE TERJED A BÉKEMOZGALOM

Varsó: A lengyel nép csatlakozik a stockholmi felhívás aláírására indított tömegmozgalomhoz. Lodzban már az első két napon 55.000 ember írta alá a stockholmi felhívást. Krakkóban és a krakkói vajdaságban mintegy 4000 békevédelmi bizottság alakult.

Páris: Nagy erővel folytatják a béke harcosai egész Francia-

országban a stockholmi felhívás aláírását. A francia nők uniója 5 millió aláírás összegyűjtését vállalta. A Páris-környéki La Maltourne gyárban a dolgozók 98 százaléka írta alá a felhívást. Az ADN jelentése szerint Thomas Mann, a világhírű német író, aki jelenleg Párisban tartózkodik, szintén aláírta a stockholmi békefelhívást.

Truman elnök Chicágóba érkezésével kapcsolatban békét követelő röplapokat és plakátokat terjesztettek. Detroitban 17 nagy protestáns egyházi szervezet értekezlete felszólította a világ va-

lamennyi országában működő vallásos szervezeteket, követeljük, hogy kormányuk foglaljon állást a béke mellett s követelje az atomfegyver törvényen kívüli helyzetét.

Csehszlovákiában az első napon hárommillió dolgozó írta alá a békeíveket

Prága. Vasárnap országsszerte megkezdődött Csehszlovákiában a békealáírásgyűjtési mozgalom. Vasárnap az aláírás akció első napján Csehszlovákiának mintegy 3 millió lakosa írta alá a békeíveket.

Berlin: Szászországban eddig 5.931.462 férfi és nő, vagyis a lakosság 90,7 százaléka írta alá a stockholmi békefelhívást. A nyugatberlini rendőrség eddig 68 férfit és nőt, köztük 11 fiatalkorút vett őrizetbe, akiket békealáírásgyűjtésnél „érték tetten”. Valamennyiüket „kézbilincsel” állították elő a rendőrségre.

Nürnberg: Szombaton este Nürnberg utcáin több oszlopban vonultak fel a dolgozók és nagygyűlésen foglaltak állást a stockholmi békefelhívás mellett.

Peking: Pekingben vasárnap békegyűlést tartottak. A gyűlésen 6000 küldött jelent meg, akik képviselték a város két milliós lakosságát. A küldöttek egyenként az emelvényre léptek és aláírták a felhívást. A gyűlés befejezésül határozatot fogadott el, amelyben tiltakoznak Joliot-Curie elmozdítása ellen.

Nem azért neveltük gyermekeinket, hogy ágyútölteléké legyenek

Newyork: Az „Anyák a háború ellen” nevű amerikai szervezet képviselői sajtóértekezleten bejelentették, hogy az Anyák Napján a szervezlet levelet intézett I. V. Sztálinhoz és Tumanhoz, amelyben megfogadta, hogy minden erőfeszítést megtesz a harmadik világháború megakadályozására. Nem azért neveltük gyermekeinket — írják jobbközött a levélben — hogy ágyútölteléké legyenek. Ezért megfogadjuk minden tőlünk telhető megteszünk, hogy fiaink és leányaink megagadják a háborúban való részvételét.

A 75 ezer hívót egyesítő protestáns methodista egyház newyorki ülésén határozatot hozott, amely javasolja, hívják össze tanácskozásra a nagyhatalmak képviselőit, amelyek megegyezésre juthatnak az atomenergia ellenőrzése és az atomfegyver alkalmazása kérdésében. A határozat a továbbiakban programot terjeszt elő „a Szovjetunió és a kelet-európai országokkal folytatott kereskedelem és más gazdasági kapcsolatok minden módon való előmozdítására és a Szovjetunióval együttműködve azoknak a kísérleteknek a felújítására, hogy békeszerződéseket kössenek Németországgal és Japánnal.

London: A Villamosági ipari

dolgozók szakszervezetének évi értekezlete nagy többséggel hozott határozattal felhívta a kormányt, dolgozók minden telelheti módon az öt nagyhatalom közötti békeegyezmény létrehozásán és tgyen meg minden lehetőt a barátság és kereskedelem ápolására és továbbfejlesztése céljából a Szovjetunióval.

A konferencia egy másik határozattal elítélte a fasiszta irányzatok erősödését Dél-Afrikában és a Malen-kormány fajüldözési politikáját.

Newyork: Az amerikai Daily Worker beszámol arról, hogy a különböző haladó szervezetek

A Szovjetunió 50 százalékkal csökkentette a hátralékos német jóvátételi összeget

A Szovjetunió ismét tannjelét adta annak, hogy a tárgós béke megőrzése érdekében megkönnyíti a német nép erőfeszítéseit a demokratikus Németország kiépítésére. A Szovjetunió kormánya a Német Demokratikus Köztársaság kérelmére engedte a jóvátételi összegek hátralékos részének ötven százalékkal és a csökkentett összeg megfizetésének határidejét is tizenöt évvel meghosszabbította.

A történelmi jelentőségű határozatról Sztálin generalisszimusz levelében értesítette Otto Grotewohl német miniszterelnököt. Grotewohl kérelme és Sztálin válasza így hangzik:

Grotewohl levele

I. V. Sztálin generalisszimusznak, a Szovjetunió Minisztertanácsa elnökének,

Moszkva, Kreml.
A Német Demokratikus Köztársaság kormánya 1950 május 11-én foglalkozott a Német Szocialista Egységpárt beadványával a német jóvátételi szállítások csökkentéséről. A beadvány indoklásul azt hozza fel, hogy „mindaddig a jóvátételi kötelezettségeknek pontosan eleget tettek és hogy a Német Demokratikus Köztársaság dolgozói mindig kötelességüknek tartották a jóvátételi szállítások teljesítését”.

A Német Demokratikus Köztársaság kormánya időszerűnek tartja a Német Szocialista Egységpárt javaslatát. Az ideiglenes kormány politikája amely a demokratikus rendszer megszilárdítását és a békes gazdasági építést célozza, arra indítja a Német Demokratikus Köztársaság kormányát, hogy azzal

amennyi országában működő vallásos szervezeteket, követeljük, hogy kormányuk foglaljon állást a béke mellett s követelje az atomfegyver törvényen kívüli helyzetét.

Mély tisztelettel:
O. Grotewohl.

Sztálin generalisszimusz válasza

Otto Grotewohl úrnak, a Német Demokratikus Köztársaság miniszterelnökének.

Berlin,
Tisztelt Miniszterelnök Úr! A szovjet kormány megvizsgálta a Német Demokratikus Köztársaság kérését a Németország által fizetendő jóvátételi összeg csökkentéséről.

A szovjet kormány ezzel kapcsolatban figyelembe vette, hogy a Német Demokratikus Köztársaság lelkiismeretesen és rendszeresen teljesíti jóvátételi kötelezettségeit amelyek összegét 10 milliárd dollárban állapították meg és hogy 1950 végéig a kötelezettségek jelentékeny része, 3658 millió dollár összegben kiegyenlített nyer.

Attól az okajól vezérelve, hogy megkönnyítse a német nép erkölcsi erőfeszítéseit Németország népgazdaságának újjáépítése és fejlesztése terén, figyelembe véve a Szovjetunió és a Német Demokratikus Köztársaság között létrejött baráti kapcsolatokat a szovjet kormány a Lengyel Köztársaság kormányával egyetértésben határozatot fogadott el, mely szerint a jóvátételi összegek hátralékos részét 50 százalékkal, azaz 3171 millió dollárral csökkenti.

Annak a nyilatkozatnak megfelelően, amelyet a szovjet kormány a külügyminiszterek tanácskozásának 1947 márciusában Moszkvában tartott értekezletén tett és amelyben a jóvátétel megfizetésének határidejét húsz évben állapította meg, a szovjet kormány azt is elhatározza, hogy a hátralékos német jóvátételi összeg (3171 millió dollár) folyó termelésből történő megfizetésének határidejét 15 évvel 1951-től kezdődőleg 1965-ig bezárólag meghosszabbítja.

Mély tisztelettel:
I. V. Sztálin,
a Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke.

Sztálin fogadta Trygve Lie

Moszkva: I. V. Sztálin, a Szovjetunió minisztertanácsának elnöke, május 15-én fogadta Trygve Lie, az Egyesült Nemzetek Szervezetének főtitkárát. A fogadáson jelen volt V. M. Molotov, a Szovjetunió minisztertanácsának elnökhelyettese és A. J. Visinszkij, a Szovjetunió külügyminisztere.

Visinszkij villásreggelit adott Trygve Lie tiszteletére

Moszkva: Május 15-én A. J. Visinszkij, a Szovjetunió külügyminisztere villásreggelit adott Trygve Lie, az ENSZ főtitkára tiszteletére.

áldozatos életük példaként áll a mai fiatalok előtt, akik számára a népi demokrácia nyitotta meg a munka, az érvényesülés, a boldog, vidám és kulturált élet minden lehetőségét.

Megváltozott száz év óta a történelmi helyzet is. Petőfi nem-

zedéke az európai reakció ellen vívott harcban vérzett el, míg ma a reakció a világon mindinkább kisebbségbe szorult a hatalmas demokratikus béke- és szabadságmozgalom előtt. A legyőzhetetlen Szovjetunió vezetői

támogatja a sokszázmillió béketábor, a demokratikus, szabad és szabadságukért küzdő népet, a dolgozó magyar népet és a magyar ifjúságot is, amely rövidesen létrejövő szervezetében, a szovjet Komszomol tekinthető példaképének.

Az ifjúság felsorakozása megszilárdítja a magyar népi demokráciát és az egész békearvonalat, amely világszerte a munka megbecsüléséért, az élet szépségéért, a békéért küzd a háborús gyújtogatók ellen.

A szovjet kormány jegyzéke az iráni kormányhoz

Moszkva: Az iráni szovjet nagykövetség május 14-én jegyzéket intézett az iráni kormányhoz, amelyben rámutat arra, hogy az utóbbi időben egész sor iráni lapban közlemények jelentek meg arról, hogy iráni olaj részvénytársaságot szerveztek, amely olajkutatást fog végezni Iránban, kivéve azokat a területeket, amelyek az angol-iráni olaj-társaságnak adott koncesszió hatálya alá tartoznak. E közlemények rámutatnak arra, hogy az iráni olaj részvénytársaság jelenleg szerződéseket köt külföldi vállalatokkal topográfiai munkálatokat, geológiai kutatásokat és repülőgépről végzett fényképfelvételek elvégzésére, elsősorban az úgynevezett 1. sz. övezetben, amely a Szovjetunióval határos körzeteket foglalja magába.

Az iráni olaj részvénytársaság ezenkívül ugyancsak az 1. sz. övezetben elvégzendő munkálatokhoz szerződéseket köt amerikai szakértőkkel is. Az iráni 7 éves terv kidolgozására és végrehajtására alakult tervbizottság ez év márciusában tájékoztatót küldött a szovjet nagykövetségnek, hogy kiűzték a versenytársaságot, amelyeket a Szovjetunióval határos körzetekben kívának elvégezni. A tájékoztató rámutat arra, hogy a repülő fényképfelvételek alapján az említett körzeteket geológiai, ipari és katonai és csupán csak kis részben erdészeti, öntözési és városrendészeti célból térképre veszik.

A szovjet nagykövetség az iráni kormánytól kérte, hogy az említett versenytársaságok bejelentése érthetetlen és hogy a nagykövetség véleménye szerint ezeket a munkálatokat nem külföldieknek, hanem maguknak az iráninak kell elvégezniük.

A szovjet nagykövetség emlékirata ellenére az iráni kormány mind a mai napig nem adott választ. Ugyanakkor az iráni kormány folytatja a szovjet-iráni határ mentén fekvő körzetekben azoknak az intézkedéseknek a végrehajtását, melyeknek katonai jelentőségük is van s emellett külföldi és közlik amerikai szakemberek is bevonnak ezeknek az intézkedéseknek a végrehajtásába.

A fent említett külföldi képviselői iráni tevékenysége veszélyeztetik a Szovjetunió határait. Az intézkedések azt mutatják, hogy az iráni kormány ezekben a körzetekben olyan cikkeket követ, amelyek nem egyeztetettek össze a jószomszédi kapcsolatokkal a Szovjetunió és Irán között.

A szovjet kormány elvárja, hogy az iráni kormány megteszi a szükséges intézkedéseket a kikapcsolás abnormális helyzet megsejtesítésére.

KÖZÖS HADGYAKORLATOT TARTANAK A NYUGATI UNIÓ HADTENGEBERZETI ERŐI

London: A londoni rádió jelentése szerint a nyugati unió hadi tengerészeti erői a hét végén közös hadgyakorlatokat tartanak a Biscayai öbölben. A hadgyakorlatokon angol, francia és holland hadihajók vesznek részt.

FEJLŐDIK A „BARÁTI ÖSSZEKÖTTETÉS” A TITO-BANDA ÉS AZ AMERIKAI IMPERIALISTÁK KÖZÖTT

Newyork: Vladimir Popovics, Jugoszlávia új amerikai követe hétfőn délelőtt megérkezett Newyorkba. Mint az AFP jelenti, a sajtó képviselőivel közölte, hogy „fejleszlik a baráti összeköttetés Jugoszlávia és az Egyesült Államok között”. Elmondotta azt is, hogy a Tito-banda igyekszik nagyobb gazdasági segítséget kapni az USA-tól.

2 oldal

Moszkva, 1950 május 17.

VILÁGCSALÁS A MAKRONIZOSZI HALÁLTÁBOR „FELOSZLATÁSA”

Athen: Hivatalosan közölték a görög minisztertanácsnak a politikai bebörtönzötték makronizoszi „átnevelés” iskolájának felszámolásáról szóló határozatát. Gyakorlatilag ez az intézkedés abban nyilvánul meg, hogy Makronizosz szigetére új bizottságot küldenek, amelynek el kell választani az állam szempontjából „veszedelmes” rabokat a nem-veszedelmesektől és a „veszedelmeseket” más szigetekre szállítták.

EGYMILLIÓ NYUGATNÉMET VANDORBOTTAL A KEZÉBEN

Berlin: Dr. Lukaschek nyugatnémet miniszter egy bonni sajtókonferencián beszélt az amerikai kormánybizottság javaslatairól, amely szerint kb. 1 millió németet sürgősen kivándorlásra kellene kényszeríteni. A kivándorlás szempontjából elsősorban kb. 250 ezer német parasztcsalád jöhet számításba.

Lukaschek kijelentése mögött nem nehéz az okot megtalálni. Az amerikai Marshall-terv súlyos következményei miatt nemcsak a nyugatnémet városok szenvednek. A megszálló csapatok pánicsai lejtörőjék a termékeny szántóföldeket. Hatalmas méretű túlzásügyi lötérek építenek, tekintet nélkül arra, hogy megművelt területeket használnak fel erre a célra. Nyugat-Németországban pedig ezrével vannak nagybirtokosok, akiknek hatalmas birtokaikhoz hozzá sem nyulnak. Őket kellene Afrika felé behajózni szegény parasztiok szíveit földjelken letelepíteni. Hogy földbirtokosok nélkül jobban meg lehet élni, az napról napra jobban bebizonyosodik a népi demokratikus országokban.

MEGEHOZOTT A TÜRÖK „NÉP-PÁRT”

Ankara: Törökországban vasárnap tartották meg a választásokat, amelyen 487 képviselőt választottak. A versengés a már 27 éve kormányon lévő reakciós „nép-párt” jelöltjei és az úgynevezett demokratikus párt jelöltjei között folyt le.

A nép közötti magafartást tanúsított a választások alatt. Előzetes adatok alapján a demokratikus párt győzött, amely kb. 350 mandátumot biztosított magának.

A KINAI HADSEREG FELSZABADÍTOTTÁ TUNCSAN SZIGETÉT

Fucsau: A népi felszabadító hadsereg május 12-én felszabadította Tuncsan szigetét. A sziget felszabadításával már csak Kiment-sziget maradt a Kuomintang-csapatok birtokában a Fukien partokon. A népi hadsereg csapatai 11-én este indítottak támadást Tuncsan sziget ellen, három óra múlva kiűzték a szigeten. A Kuomintang-csapatok egy részét megsemmisítették, egyrésze megszökött.

A Szovjetunió egész hatalmas és növekvő erejét az emberiség megmentéséért folytatott küzdelemnek szenteli

Bierut beszéde a Lengyel Egyesült Munkáspárt központi bizottságának ülésén

Boleszláv Bierut, a Lengyel Egyesült Munkáspárt központi bizottságának elnöke a Párt központi bizottsága ülésén mondott beszédeben részletesen foglalkozott a nemzetközi helyzettel. Megállapította, hogy az Egyesült Államok által vezetett katonai tömb politikáját az agresszivitás növekedése jellemzi, a támadó szellem fokozódása mögött azonban

nem erő, hanem gyengeség húzódik meg. A kalandor imperialista tervek forrása a kapitalizmus válsága és tehetetlen dühe, amelyet a béke, a demokrácia és a szocializmus táborának megsejtesése okoz.

A Marshall-tervről szólva kiemelte Bierut, hogy a Wall Street magnásai elszántották magukat a nyugateurópai cépeket illetően. Az egyszerű emberek a kapitalista országokban nem akarnak szenvedni és meghalni az amerikai pénzügyi oligarchia érdekében, Bierut rámutatott

az angol-amerikai ellentétek kiéleződésére, ami az imperialistákat katonai kalandok felé hajlítja. Ezzel a táborral szemben áll a béke, a demokrácia és a szocializmus arcvonala, amelynek élén a hadi és amelynek főereje a nagy Szovjetunió.

A béke versenyben bebizonyosodott

a szocialista rendszer fölénye a kapitalista rendszer fölött — mondta Bierut, majd számadatakat idézett a Szovjetunió gazdasági erejének és a szovjet nép jólétének szakadatlan növekedéséről, a szovjet társadalom teljes egységéről s kiemelte, hogy

a Szovjetunió egész hatalmas és növekvő erejét az emberiség megmentéséért folytatott küzdelemnek szenteli.

A békepolitika a szocialista állam alapja, az egész haladó emberiség programja, egyúttal a fiatal népi demokratikus országok programja is, amelyek a Szovjetunió példáját követve építik a szocializmust.

A népi demokratikus országok egyre erősödnek s ezt a Szovjet-

unió állandó önzetlen segítségének, valamint kölcsönös segítségnyújtási rendszerének köszönhetik.

A Szovjetunió minden győzelme a mi győzelmünk

— mondta Bierut, majd megemlékezett a marshallizált országokban egyre növekvő háborúellenes mozgalomról és a távolkeleti nemzeti felszabadító mozgalom sikereiről.

A stockholmi békefelhívás óta — folytatja Bierut — szakadatlanul növekednek a békét védő demokráciák hadseregének erői.

Egyre újabb embermilliók fog-

nak össze annak a tábornak a soraiban, amelyek alapvető ereje a Szovjetunió vezetője és zászlóvivője a nagy Vaszilín.

Lengyelország belső helyzetéről szólva Bierut hangsúlyozta, hogy az ország, mint az egyetemes békefronti láncszeme gyors ütemben fejlődik és erősíti népgazdaságát. Ismertette az ipari termelés növekvő számadatait, a lengyel mezőgazdaság eredményeit, a kereskedelem fejlődését, továbbá a lengyel dolgozók anyagi és kulturális színvonalának emelkedését. A rövidesen meginduló lengyel hatéves terv még szorosabban fűzi a gazdasági kapcsolatokat a Szovjetunióval és a népi demokráciákkal. A továbbiakban az osztályharc kiéleződését fejtette Bierut és hangoztatta, hogy

az ellenség tevékenysége fokozza a dolgozók éberségét és aktivitását.

A dolgozó lengyel nép a Párt helyes politikájának köszönheti sikerét — mondotta — és annak, hogy harcában a béke és a szocializmus Szovjetunió-vezette hatalmas táborára támaszkodik. Arra kell törekednünk — folytatta Bierut —, hogy az élet társadalmi feltételeinek megváltoztatásában egyre fokozódjék a dolgozó tömegek aktivitása. Ezt segíti elő az a fontos reform, amelyet a lengyel nemzetgyűlés az államhatalom helyi szerveiről, a tanácsokról hozott.

A tanácsok útján megszilárdul az

A Szakszervezeti Világszövetség küldötteinek látogatása a dorogi bányákban

A Szakszervezeti Világszövetség szakmai szövetségeinek küldöttei a tanácskozások befejezése után elmentek Dorogra, megnézték, hogy-n dolgoznak a magyar bányászok milyenek a munka- és életkörülmények. A magyar bányászok meg tapsa és köszönetre emelt üklek, mosolygós arcaik bizonyították a munkásszolidaritást, a szertejárt és testvér-szakszervezetek kiküldöttjei iránt.

A vendégek bányászruhákat öl-öltöttek, lámpával a kezükben le-szálltak a bányák mélyébe. Egy-másután haladtak át a sötét bányafolyosókon, figyeltek, hogyan, milyen munkamódszerrel dolgoznak a magyar bányászok, akiknek munkájáról már oly sokat hallottak. A széncsafták hőseinek a neve elkerült hozzájuk is. Most először is megkérdezték őket, mennyi a napi teljesítményük, a keresetük. Mesélték országuk bányászainak munkájáról és hősi küzdelméről.

Délután a Dorogi Szénbányák NV legjobb élmunkásai, újtói, színhánovistái aktívaértekezletre gyűltek össze, amelyen felszólaltak a külföldi vendégek, tolmácsolták hazájuk dolgozó népének, bányászainak üdvözlését, a magyar bányászoknak.

Henry Marjel, a francia küldött felszólalása után Selachin szovjet küldött szót az aktíva résztvevőkhöz.

A bányászok a mi országunkban nagy megbecsülésben részesülnek. A Kommunista Párt

és a kormány állandóan gondoskodik róluk. A bányászok élete a forradalom óta gyökeresen megváltozott. Megszüntették azokat az egészségtelen lakótelepeket, amelyek a cári időben készültek s helyettük korszerű, új nagy bányavárosokat építettek, iskolákkal, kórházakkal, kultúrházakkal és napközi otthonokkal.

A mi szakszervezetünk nagy gondot fordít a bányászok élet-színvonalának és kulturális életének emelésére. A szakszervezeteknek 720 klubja és kultúrépülete, valamint 2600 kisebb kultúr-helyisége van. A bányászok kulturális céljaira ebben az évben 80 millió rubelt fordítottunk.

Pavlov Selchin a béke, Szilain és Rákosi nevének ötétfésével fel-jez be beszédt. A dorogi bányászok egy emberként éltették ve-e együtt nagy vezetőiket.

A PEDAGÓGIAI FŐISKOLAI BANGA

A pedagógiai főiskola tanárai és hallgatói fogadták kedden déle-ben a Szakszervezeti Világszövetség külföldi pedagógus küldötteit. Faragó László a főiskola igazgatója üdvözölte a vendégeket. Elmondotta, hogy mint nálunk egyre jelentősebben emelkedik a munkás és parasztfiatalok száma az iskolákban, ugyanakkor az imperialista országokban a fokozódó tömeggyomor következtében egyre kevesebb dolgozónak van alkalmuk a tanulásra.

Az üdvözlés után a külföldi látogatók közül a főiskolások kérdéseire válaszolva Henry Vallon, a Sorbonne tanára elmondotta, hogy a háború után náluk is remélték, hogy olyan változás következne be, mint Magyarországon. Majd Paul Delanoue főiskár megállapította, hogy a francia pedagógusok kivessék a részüket a békéért, az elnyomás ellen vívott harcban. Ezt bizonyítja, hogy 40 ezer pedagógus nyíltan csatlakozott a munkásmozgalomhoz, segíti a munkásosztályt sztrájkjaiban és kiáll a nép érdekében. — Ezután Sung-Ceng-I, a pekngi pedagógus szakszervezet elnöke számolt be arról, a hatalmas harc-ról, ami Kínában az analfabétizmus ellen vívnak. Utána Oldrich Sjelclein, a csehszlovák pedagógusok üdvözlését tolmácsolta.

KÖNYVANKÉT A DÉRI-MÚZEUMBAN

Május 23-án, kedden délután öt órákor a Déri-múzeum olvasótermében nagyszabású könyvankét lesz. Az eddigi legnagyobb magyar nyelvű könyvsiker Azsájev: „Távol Moszkvától” című regénye kerül ismertetésre. Előadó: Kardos Pál. Közreműködik dramatizált regényrészletekkel az Erdőgazdasági Hivatal kultúrgárdája, Oriási érdeklődés előzi meg a könyvankétot.

Amerika a több ágyú, kevesebb vaj politikájára kényszeríti csatlósait

London: A három nyugati ügyi terhek vállalása helyett inkább tanácsokat adnak „szövetségeseknek” a nyugateurópai hadiipar újjászervezéséről, a gyártás „észszerű elosztásáról”, „korszerűsítéséről”. A News Week szerint Acheson egyenesen azzal a tervvel indult el Amerikából, hogy rábírja az angolokat „ne a gazdasági talpraállásra, hanem a haderő fejlesztésére helyezték a fő súlyt”, vagyis kevesebb a Göring-féle „több ágyú és kevesebb vaj” politikát. Nyugateurópai körök véleménye szerint Amerika nem számol a nyugateurópai gazdasági nehézségekkel.

Június 10-én a „Székelyfőnyő“-val avatják fel a nagyerdei szabadtéri színpadot

A nagyerdei szabadtéri színpadon fűrészes munkások dolgoznak: már a befejezéshez közeledik a munka. Alig egy hónap múlva már előadás lesz a szabadtéri színpadon.

Kodály „Székelyfőnyő“-ját mutatják be elsőnek a nagyerdei szabadtéri színpadon. Június 10-én és 11-én este gyűlnak ki először a reflektorok a szabadtéri színpad világítótornyaiban, a süllyesztett orchesterből felhangzik a nyitány. — Csenki Imre vezényli a MAV filharmónikusokat — és a budapesti Opera vendégzerplőivel, a Csenki-kórus közreműködésével,

Versényi Ida rendezésében. Menyhárt József tervezte díszletek között hallani és látni fogjuk a „Székelyfőnyő“-t.

A budapesti Opera tagjai közül eddig Palánky Klára, Mátyás Maria és Udvardy Tibor felléptét követték le.

A szabadtéri színpad első előadására Debrecenbe jön a magyar zenei élet legnagyobb alakja, Kodály Zoltán is.

A szabadtéri előadásokra Debrecen környékéről félúri vasúti utazás révén százszázán jönnek. Debrecen kulturális életének nagy ünnepe lesz a szabadtéri színpad felavatása.

KULTURPARK NYIREGYHÁZÁN

Nyiregyháza legszebb helye, a Sóstó, az idén egészen új képet mutat. Régen csak pusztá sziklós és a körülötte lévő erdő jelentette a „jüdühelyet“. Ma az ország első kultúrparkja létesül itt az öltözött tere keretében.

A kultúrpark terveiről beszélgettünk T. Nagy Lászlóval, a népművelési központ vezetőjével, aki a következőket mondotta:

— Legnagyobb részt társadalmi munkával szeretnénk tökéletesen kifejleszteni a kultúrparkot. A munkálatok már olyan előrehaladott állapotban vannak, hogy május 28-án sor kerül a park ünnepélyes megnyitására.

— A Sóstó erdei részén elsőnek egy szabadtéri színpad készül el. A megnyitói előadást 28-ára tervezzük, amelyen a debreceni Csokonai Színház társulata fog szerepelni, az általuk választott darabot. A szabadtéri színpad költségei 250 ezer forintot tesznek ki. Amikor a színház nem járhat a színpadon, minden vasárnap más és más kultúrszereplő tart előadást. Ez eddig is megtörtént, mert a kultúrszereplők színjátszói minden vasárnap tartottak előadást a Korona nagyszínházban. 49 kultúrcsoport van, legutóbb a Buda-

pesti is sikerrel szerepelt MSZT központi kultúrgárda tartott előadást, amikor az „Idégen gyermek“ című darabot mutatták be.

— De nemcsak színház lesz a kultúrparkban, hanem mozi is. Egy nyári szabadtéri mozi, melyhez egy pompás 330 ezer forint értékű mozigépet a MOKEP Nemzeti Vállalat bocsátott rendelkezésünkre. A nézőter és a színpad munkáit társadalmi munkával végezték el. A SZIT-Ifjúság dolgozott, a villanygyáriak vállalták a reflektorok és a többi világítási berendezés beszerelését.

A kongresszusra készül

A NAPKÖZIS GYEREK GONDOZÓJA, A FIATAL ÚJÍTÓ ESZTERGÁLYOS

Az apróságok vígan „zakatolnak“ a dohánygyár napközi otthonában. Vég Irma tanítónő felémelt az egyik kislányt, aki „kiddőlt“ a zakatolástól.

— Menyivel jobb most a munkásszorongó élete, mint régen, amikor a munkásszorongók otthon hagyták gyermekeiket a szomszédokra, meg a nagy testvérekre. Otthon azán hol a forró vizet borította magára, hol a kiptart szikra nyomán szenvedett Sütőcs égetést. Nálunk két év óta működik napközi otthon, azóta a

munkások tisztán hozzák magukkal apró gyermekeiket és tisztán, jól kottán viszik őket haza. Az üzemi konyhán olcsón és ebédre kapnak, nem kell az asszonyoknak munkavégzésük után főzni, a gyerekek piszkos ruháit kimosni.

— Hallottam, hogy küldöttként megy az ifjúsági egységesítő kongresszusra.

— A fiatal lány szeme felcsillan.

— Igen, engem is jelöltek. Örömmel tölt el az a tudat, hogy résztvehetek a kongresszuson. Az ott szerzett tapasztalatokat felhasználhatom további, itthoni munkámban. Valamennyi küldöttnek az a célja, hogy új szervezeteink tagjai erősek legyenek a munkában állhatatosak, kitartóak a béke megvédésében. Biztos, hogy ez az új szervezet, melyet a munkásfiatalok fog vezetni, jól teljesíti majd feladatait.

II. Szabó Lajos assza os eddig naponta 40 cigarettát dob az ajtó szövegét fel, az egységesítő kongresszusra vállalta, hogy ezen túl 50 doboz ajtó erősít fel. Őt is küldöttnek választották a kongresszusra.

— Ifj. Nagy István a dohánygyár fiatal újítója szakadatlanul újításon jár a fejét, az egységesítő kongresszusra máris kipróbálták egy jelentős újítását. — Négy szerszámot szerel az esz-

tergápadra, tehát egyszerre négy ember helyét esztergálhatja.

A dohánygyár fiataljai mindannyi nagy lelkesedéssel készülnek a kongresszusra. Tótháti Sándor üzemi lakatos munkásidőjén felül a CSO vágógép szájreszének elkészítését vállalta munkásidőjén felül.

— Nem csak azoknak kell szakadatlanul javítani munkájukat, akik résztvesznek a kongresszuson — mondja — hanem mindenkinek, aki tagja lesz az egységes magyar ifjúsági szervezetnek.

Valamennyi ifjúmunkás a minőség javítását vállalta, az üzemen működő minőségellenőrzőbrigád naponta ellenőrzi a termelés minőségét. Az ifjúknál nem fog hibát találni. E előadásokban ismeretlik a szovjet szabványokat, melyeknek bevezetésével lényegesen megkönnyíjük a munkát.

— A dohánygyár ifjúmunkásai tudják, hogy nagy részük volt abban, hogy élizem lettünk — mondja Menyhárt Miklósré SZIT tükárhelyettes —, de ezt sem tévesztik szem elől, hogy az élizem jelvényért harcolni kell, szorgalmas munkával meg kell tartani.

— Ugy hisszük, hogy a dohánygyári ifjúmunkások jó munkájukat ott tartják sokáig a csillag jelvényt a gyár homlokzatán.

Mi jelenik meg a könyvnapra?

Az öt éves jerv első könyvnapjának rendkívül gazdag anyaga lesz. A könyvnap eseményei közül felsorolunk néhányat. Szállás: Kináról — Lerin és Szállás: Az ifjúságról — Rákosi: Válogatott beszédek és cikkek — Révai József: Irodalmi jatu mányok — Gerő Ernő: Harc az újjáépítésért — Horváth Márton: Kijűk: tanulmányok — Rudas László posthumus műve: Tanulmányok — Kiasztikusaink közül a könyvnapon Pejőfi válogatott prózáját, Arany válogatott költeményeit,

József Attila verseit, Móricz Zsigmond Árvácska c. regényét kapja olvasóközönségünk rendkívül olcsó áron. A mai irodalom jeles köztül illés Béla Vígsházai esata, Dery Tibor Feléje, Szabó Pál Tavasz szö. Veres Péter Három nemzedék c. regénye a legkiemelkedőbb. Jelentős, komoly eseménye az ideai könyvnapunknak az is, hogy három új munkás író mutatkozik be a magyar olvasóknak. Egri Irén A gyár felébredt, Fülöp János Ösvény, Kamján István Mihály című első műve

jelenik meg az ideai könyvnapon. Mai költőink közül Zeik Zoltán válogatott verseit, Kuczka Péter verseit és Somlyó György Seregzenie című verseskötetét köpjük. Az ideai könyvnapon jelenik meg Majakovszkij válogatott verseinek gyűjteménye, Dimitru román író Farkasvadászat című regénye. Az ifjúsági irodalom két legszebb darabja Oszejeva: Negyedik bé és József Jolán: A város peremén című munkája. Két antológia is megjelenik.

Könyvankét az MSZT-ben!

SZIMONOV: „NAPPALOK ÉS ÉJSZAKÁK“
A Magyar-Szovjet Társaság és a Magyar Nőj Demokratikus Szövetsége debreceni szervezete esztörtökön délután könyvankét rendez, Szimonovtól „Nappalok és éjszakák“. Előadó Dr. Kecogh Ákos egyetemi tanár. Az előadás kultúrőrrel lesz egybekötve.

BÁNYÁSZOK GYERMEKE

Írta: Maurice Thorez

Maurice Thorez, a francia kommunista párt vezetőjének elnevezése megjelent magyarul „A Nép fia“ címmel. A könyv első részében Maurice Thorez megzoro képet írt a francia bányászok életéről, úgy ahogy a gyermekkorában a szász erdőben élte — és ahogy meg ma is él a bányász a francia kapitalista rendszerben.

Bányász fia és bányász unokája vagyok és bármilyen messze is szállnak gondolataim a multba, mindenütt a küzdelem munkáselet emlékeivel találkozom: sok bajjal és kevés örömmel. Látom a sivar bányásztelepet, a bányabejárat kőlapjait, a föld mélyében folytatott nehéz munkától kimerült bányászok fáradt csapatait; olykor-olykor foivillannak emlékezetemben a futkározó „galambfiókák“ is, s hallani vélem a bányászbuésük trombitáinak recsegését és a harmonikák fel-felhangzó akkordjait is. Ebből az egyhangú és fakó háttérből még élesebben, még fájdalmasabban válnak ki a sötét foltoktól tarkázott, fekete vagy a zöld ponyvával letakart emberi formák és a pajtkában felsorakoztatott fehér fából ácsolt koporsók. Férfiak, nők és gyermekek szaladgálnak össze-vissza, egymásba ütődnek, tofakodnak, ide-oda kóvályognak. Csendörök őrzik az ajtókat, amelyeken megtörik az üvöltő emberhullám... Emlékezetem képei egymásba kapcsolódnak: a jelenetek és a színek egyre élesebb körvonalakban bontakoznak ki előttem. Nemsokára hatfészes lesz: csaknem a századfordulóval születtem 1909. augusztus 28-án...

... Egy napon, amikor a bányásztelep velem egykorú legénykékkel játszottam, tompa morajlás ütötte meg füleinket: a kövezethez csapódó szász és szász facipő távoli dübörgése. Az emberek mind egy irányba rohantak: esatlakoztam hozzájuk. Mulatságosnak találtam ezt a szárgulást, hamarosan megelőztem a lihegő öregeket s a kisdedeiket karjukon cipelő asszonyokat. Az emberek össze-vissza kiáltoztak: — Courriéresben történt! A Méricourt aknában! 1300 halott van!

Igy hát 1906 március 10-én ott rohantam a fagyos ködben és apró lábaimmal száguldv futottam végig azt a hét kilométert, amely a Lens-i országúton Noyelles-Godault a Méricourt-i bányászteleptől elválasztja. A közeli falvakban a bányászok felbeszakitották munkájukat, a hozzátartozóik nevéit kiáltozó asszonyok és gyermekek hőmpolygó áradata vert hadsereghez hasonlított, amely fölött a halál árnyéka terül szét.

Méricourtba érve, eleinte semmit sem láttam. Az emberhullám megtorpant egy hosszú téglafal közepén meredező magas vasrács előtt. A rács mögött fekete, különös készülékekkel felszerelt csuklyás emberek sürögtek ide-oda. Távolságban az aknákfelvonóinak körvonalai mere-

dezték elő a ködből. A tömegből borzas asszonyok buktak fel, a káromkodások zűrzavarába eles sikolyok vegyültek s a tömeg újra hullámszába kezdett. Az embergyűrű egyre szorosabbá vált s egyetlen tapodást sem engedett. Ekes kiáltások hangzottak föl minden oldalról.

— Mondják meg az igazat!... Mondják meg mi történt!... Látni akarjuk!... Engedjétek be!...

— A férjem lent van...
— A gyermekeim lent vannak...
— Nekem mindenkim lent van...

Csak arra emlékszem még, hogy azután a többi fiúval együtt visszatértünk a faluba, leverten és kimerülve, s hogy jó sokáig eszünkbe se jutott a játék, sőt civakodni is elfelejtettünk...

Másnap és harmadnap újra áttentem Méricourtba. Mindehütt csendöröket és feketebe öltözött embereket láttam. A bányásztelep hosszában siró emberekbe ütöztem, a gyermekek fellesen simulnak anyjukhoz. A fészereket mindenütt halotti kápolnákká alakították át. Az emberek hálás szavakkal emlegettek a Veszifallóból ájtott önkéntes mentőcsapatokat. Végül sürű hóesésben, a gyászolók szomorú csoportjai kísérték ki a szeren-

esetlen áldozatokat végső nyughelyükre.

A szörnyű katasztrófa fölrázta az egész vidéket. A bányászok fekete népe már régóta elégedetlenkedett az ehbérek, az embertelen munka és a hiányos biztonsági berendezések miatt. Nőtön-nött a harag a bányatársaságok ellen. Ezerháromszáz munkásnak kellett kihalalt halmia a bányák mélyén, hogy a részvényesek még magasabb osztalékokat húzhassanak. Alig temették el őket, a bányatársaság azt követelte, hogy újabb áldozatok foglalják el helyüket. De az életbenmaradtak ellenszegültek, a főlháborodás haragja végigzugott a munkástelepek fölött: kiltört a sztrájk.

A munkások összeverődtek a falvakban, az utcákon, a házközelben, s hosszú felvonulásokat rendeztek az utakon. De ezek a felvonulások semmiben sem hasonlítottak a március 10-i eszevesztett rohanáshoz; komortekintetű férfiak adtak kifejezést felháborodásuknak, vagy beszéltek halkán utolsó álmukat alvó társaikról. Az egyik ilyen tüntető menet, amely vörös zászlóval vonult föl a Hénin-Liétard-i úton, a csendőrséggel került összeütközésbe. Aznap anyám, aki a városba igyekezett, engem is magával vitt nővéremmel és tiveremmel együtt. Együtt haladtunk a felvonuló tömezzel.

Az első sorok hirtelen megtorpantak, kiáltozás, majd éles düttyszó hangzott föl, mire a tömeg visszafelé kezdett hómpolgolni, végül a meghátrálás eszevesztett meneküléssé fajult. A csendörök sortűzet adták. Elszakadtam anyámtól, a tömeg magával ragadott, elestem, miközben a csendőrövek hatalmas árnyékaik tovaszáguldottak fölöttem.

Végül föltápáskodtam s egy ajtomélyedésbe húzódtam, onnan láttam, hogy egy kardját suhogtató óriás lovat a tüntetők egy csoportjának ugratja. Tavolabb szuronyos katonák kék és piros sorsfalát láttam. A csendörök naphosszat cirkáltak a faluban s arcaitanságukban még az ablakokon is be-bekémkedtek. Anyám az orruk előtt húzta össze a függönyöket, s így a felhomályban meghúzódva, hallagtunk a kardok eszörrenésének kívülről behatoló zaját... Közben letartóztatták a tüntetőket és többen meg is sebesültek.

A sztrájk közel két hónapig tartott: pontosan 52 napig. Ez kéthónapi szörnyű nyomort, embertelen szenvedést és forrongó gyűlöletet jelentett. Ez volt a bányászok sorsa: szakadatlan kimerítő munka, sebesülések, társadalomszökés és a bányalég állandó réme. Ha pedig túrelmű fogytán kikapadtak, fegyveres erővel találták magukat szemben, mely irgalmatlanul belőjük fojtotta a szót.

4 oldal
Debrecen, 1950 május 17.

Rendelet a dolgozók egészségügyi ellátásáról

Ezideig az egészségügyi ellátás külön vonalon haladt. Az állam, illetőleg a város, egészségügyi szervezetek és a társadalombiztosító intézetek külön-külön hozták létre azonos célú egészségügyi szervezeteket. Ez a körülmény az egészségügyi ellátás észszerű megszervezését megnehezítette és sok esetben indokolatlanul terhelte meg népgazdaságunkat. A most megjelent kormányrendelet értelmében a dolgozók egészségügyi ellátására az állam feladata. Erre az egészségügyi ellátásra azonban csak azok a dolgozók jogosultak, akik a társadalombiztosítási szabályok értelmében betegség esetére biztosítva vannak.

A társadalombiztosító intézetek minden gyógyintézetüket, kórházukat, rendelőintézetüket, valamint egész orvosi szervezetüket átadják az államnak. Az államigazgatás alá kerülő gyógyintézetek és az egészségügyi

szervezet továbbra is elsősorban a társadalombiztosító intézeteknél biztosított dolgozóknak, állnak rendelkezésére.

A vasúti szolgálat különleges követelményeire való tekintettel a MAV kórház, valamint a MAV rendelőintézet továbbra is a MAV betegségi biztosító intézeteknek a kezelésében maradnak.

A társadalombiztosító intézeteknek azokat az orvosait és egyéb alkalmazottait akik eddig az egészségügyi ellátás feladatait körében dolgoztak, az állam illetőleg a fővárosi, vagy megyei tanácsok veszik át. Eddigi illetményeik változatlan megőrzésével, a táppénz, a forrheségi, gyermekágyi- és anyasági segélyek, valamint a temetési segélyek folyósítása, továbbá a gyógyszerek és gyógyászati segédanyagok költségeinek viselése továbbra is a társadalombiztosító intézetek feladata.

Nem vetette el a cukorrépat a kulák

A debreceni járásbírósgár büntetőtanácsa dr. Jakobinyi Béla elnökelete alatt most tárgyalta Máté Ferenc biharnagybajomi kulák közéleti bűnügyét. Máté Ferenc szabotálta a tavaszi mezőgazdasági munkák elvégzését, nem vetette el a cukorrépat, holott a vetőmagot megkapta. A debreceni

járásbírósgár a bizonyítási eljárás lefolytatása után Mátét hathónapi börtönrre, 8000 forint pénzbüntetésre, 8000 forint vagyoni elégtétel megfizetésére ítélte, egy évre kitiltotta Biharnagybajom község területéről, az ítéletet dobzó és hírlap útján is közzé kell tennie.

A Csillag utca dícsérete...

A város közigazgatási bizottságában dr. Holóssy Andor tisztielőnök beszámolt a „Tiszta Hét” debreceni eredményéről. Elmondta, hogy az utcabizalmiak az MNDSZ és a népgazdasági tevélységű és szervező munkájá kiemelkedett a „Tiszta Hét” munkájából részt kért tömegszervezetek közül.

A „Tiszta Hét” valóban azt eredményezte, hogy tisztább lett a város. Kiemelte a Csillag-utca lakóinak példáját, akik azóta is ál-

jandóan gereblyézik és öntözik utcájukat.

A tisztifőorvos javasolta, hogy a még ki nem kövezett utcákon a gépjárművek csak 5 kilométeres sebességgel haladhassanak. A nagy sebességgel rohanó kocsik nagy port vernek. A rendőrség képviselője, majd Balogh Endre polgármester kijelentették, hogy gondoskodni fognak figyelmeztető táblák felállításáról a ki nem kövezett utcákon hogy a gépjárművek csak 5 kilométeres sebességgel közlekedjenek itt.

A Csenki-kórus hangversenye

Vasárnap este adta első idejéi önálló hangversenyt a Csenki-kórus a Zenészkola hangversenytermében. Mint eddig az énekkar, minden szereplése — ez a hangverseny is — sikerrel járt.

A műsor első felét madrigalok és népdalok töltik ki. A madrigalok előadásában parafanul hajlékony volt a kórus, lehelletlenül hangzás adta. Ittől elöl, hogy aztán játékos járkodást szokjon törő és erős forrába a dal íve. A közönséget az az őszinte kedv ragadta magával, az az erőz erősödött meg bennük hogy ez a száz énekes most nem „pröduktív” ad, hanem a maga mutatójára érkei. A madrigal-éneklés könnyed stílusát tökéletesen magáévá tette a Csenki-kórus.

Az orosz, a néger, a francia, a román népdalok előadásában hasonlóan szorult meg a nemi erőz tisztasága.

A műsor második felében a „Székelyföld”-ből halottunk koruslételeket. Ma, amikor zenei életünkben elterjedt a zenei hagyományok kérsése, amikor termékeny vita folyik arról hogyan használják fel zene-szerzőink a nemi muzsika gazdag elemét — igen hasznos műsorra tűzni Kodály és Bartók műveit. Kodály „Székelyföld”-je példaképpül szolgálhat a népdalok legjobb ekkevényeinek felhasználásával, hogy ezkből a zene-szerző hogyan ötvözze modern a nép egészséges szót, a klasszikus zene legvalószínűbb kompozíciójához sorakozó műveket. A Csenki-kórus előadásában ezek a korusművek a „Székelyföld” értékeinek sorában fontos helyet elfoglaló énekkari részek a maguk teljes szépségében botkóztak ki.

Nagy érdeklődés előzte meg Várnai Péterné a hat magyar zeneszerzőjéről egyik tehetséges tagjának, József Altna „Munkások” című hatlamos költeményére írott kompozíciójának első debreceni előadását. A mű bevezetésétől eltekintve — amelyet szavalkókorus-izének énekeltek — Várnai Péterné sikerült a muzsika eszközeivel felkeltetni a költemény mondanivalójának berzangató erejét. Csak a tma vezényletével a kórus hivatásosan tolmácsolta a költő és a komponista művét. Különösen a mű befejezése volt drámai orvja, s így maradt meg bennünk sokáig a gyönyörű Várnai Péterné debreceni bemutatása.

A Csenki-kórus hangversenyt a nagy sikerrel tekintettel vasárnap megismétlik.

Hírek

Jön a lehülés

Az északi hűvös légtömegek már elértek a Kárpátok külső vonulatát. Norvégiában és Finnországban a hideg erős lehülést hozott és föbbfelé havazott. Az egyik norvég szigeten nappal 4 fok hideget mértek! Hazánkban tegnap 22—24 fok között volt a hőmérséklet. A Dunántúlon 26 fokot mértek a talánosságban. Éjszaka 10 foknál alább nem szállt a hőmérséklet. A délkeleti országrészen és északon zápor hullott. Tiszaroffról jégesőt jelentettek. Mátraházán 10 mm volt a lehullott csapadék mennyisége.

Várhaó időjárás: Mérsékelt, időnként erősödő északi, északnyugati szél, változó felhőzet, keves helyen zápor, esetleg zivatar, a hőmérséklet észak felől tovább csökken.

— Éjszakai szolgálatos gyógyszerárak május 13—19-ig: „Petőfi” Vöröshédsereg-útja 4. — „Bocskay”, Czeglédi-utca 22.

RÁDIÓMŰSOR. Szerda, Kossuth-rádió, 6: Szovjet együttes, 6:25: Magyar noták — 7: Hangversenyek — 7:30: Könyv dalnokok 8:10: Hangverseny — 11:30: Gyermekekzene, 11:50: Hangversenyek 12:15 A Penzgyörgy Zenekar játszik, 13: Táncezen, 13:30: Hangos újság, 14:10: Utóó híradó, 14:20: Horvay Erzsébet hegedül, 14:45: Az ifjúság hangja, 15:30: Hangfelvétel, 16: Rádióiskola, 16:40: Rádiószeminárium, 17:10: Hangfelvétel, 17:30: Hangversenyek, 18: Hangos újság, 18:30: Hangversenyek, 20:15: Mikor én meg legény voltam, 21: Rádiózenekar, 22:20: A sakkvilágbajnokjelöltek versenyéről jelentjük, 22:30: Handel, — Petőfi-rádió, 5:45: Mozgalmi indulok, 6:05: Termelési lapszemle, 6:15: Tarka muzsika, 6:45: Jó reggelt, gyerekek! 7: Hangverseny, 7:20: Okos szeressük a gyerekeket! 7:30: Operaszemle, 8: Dalok a szabad ifjúság, 9: Hangverseny, 9:15: Gagyzenye, 10:10: Hangversenyek, 10:45: Szórakoztató zene, 15: Rádióiskola 15:40: A földkeresség egyenlőtlenség, szovjet híradó, 15:55: Hangversenyek, 16:40: Orosz kamaramzene, 17:15: Magyar noták, 17:30: A rádió esti iskolája, 18: Női szemle, 18:40: A magyar munkaszolgálat történetéből, 18:55: Táncezen, 19:40: Egy falu — egy nota, 20: Sziv kúri szívműk szívesen, 20:30: Milyen célokat harcol a Párt alakuló ifjúsági szervezete, 20:50: Magyar noták, 21: Fauradio, 21:15: Gorky szatirája, 22: A magyar operett, 22:45: Szovjet táncezen.

— Uj állami állatorvosok. Szilágyi László debreceni magánállatorvost állami állatorvossá nevezte ki a földművelésügyi miniszter. Dr. Kamarás László keszthelyi állami állatorvos; Debrecenbe helyezték át.

HÍRDESSZEN LAPUNKBAN!

— Szombaton este lesz a Diák-szövetség, Kórus hangversenye. A Diák-szövetség Központi Kórusának és az Áll. Svetijs Leánygimnázium énekkarának hangversenye nem mint az eredetileg közöltük csütörtökön este, hanem május 20-án szombaton este 8 órai kezdettel lesz az Arany Biká dísztermében megtartva. Az énekkart Czövek Lajos karnagy fogja vezényelni.

— A Tóthfalussy-téren építendő központi vásárcsarnok tervezésével a debreceni tervező intézetet bízták meg.

APOLLO
101 5, 7, 9 óra
UTOLJARA
Magyarul beszélő szovjet bábfilm
Aranykulcsoska
VIG
101 5, 7 és 9 óra
Színés, zenés, táncos szovjet vígjáték:
Vidám vásár
METEOR
Szórdaó utójárat 4, 6, 8 óra
Magyarul beszélő szovjet bábfilm
Aranykulcsoska

Anyakönyvi hírek

Házasság, Bodnár József állategészségügyi bervelező Darabos u. 8. Nagy Erzsébet Markotányos u. 9. Hatalozások, Szurovy Miklósné Aszódi Ilona htb. 53 éves Dimitrov, 2 Ruha István zenész 60 éves Bajory-Zsilinszky u. 65. sz.

SZÍNHÁZ

UTOLSÓ ELŐADÁS
Ma, szerda este Földes Mihály nagysikerű színműveivel a „Mélyzánás”-sai zárja színevadát a Csokonai Színház, Puskin bérlet.
A színház bérletirodója a hátraleköt rendezésére a nyári színet alatt is a közönség rendelkezésére áll a rendezés hivatali idő alatt. (Delelőtt 9-től 1 óráig és délután 4 óráól 8 óráig.)

— 16 ezer forintos automatizálási pályázat. A műszaki és termelési tudományi egyesületek szövetsége kerülve a Országos Tervhivatalra, a nehézipari és könnyűipari minisztériummal, 16 ezer forintos automatizálási pályázatot írt ki. A pályázat, amely elméleti és gyakorlati pályatetelekből áll, az automatizálás, kapcsolatos különböző feladatok megoldására vonatkozik. A pályázat első díja 4 ezer, a második díja 2500, a harmadik díj 1500 forint.

— Az elmúlt hónapban Debrecenben 135 házasságot kötöttek. 222 volt az évek, 3 a halva születettek száma. 83-an haltak meg egy hónap alatt. A csecsemőhalandóság aránya 7 és fél száza ék, amely még mindig az országos átlag alatt van. Az elmúlt évben kedvezőbb volt ez az arány, mert csak 54 egy éven aluli gyermek halt meg 100 közül.

— A Bajcsy-Zsi inszky-utca 53. szám alatti ház négy méterrel beugrik az utca szabályozási vonalába. A műszaki ügyosztály megkezdte a szabályozási vonal érvényesítése érdekében a beugró rész lebontását.

— Döntöttek a volt iparkamarai épület helyreállításának várás kérdésében: az egész épületben lakások lesznek. Sokáig vitás volt irodákát is helyezzenek el az újépítet épületben. A döntés révén a debreceni lakásínség enyhülni fog.

— A vonat elé vetette magát. Az elmúlt nap délelőn a Debrecen—Nyírábrány vasúti vonalon Kondoros állomás közelében az 5824. számú személyvonat elé vetette magát egy férfi. Megvárta amíg a vonat mozdonyra közelít, majd a vonat közelébe ér és akkor hirtelen letérdelt a sínekre. A vonat keresztlé menő rajta, sejtet képtelenül. A mozdonyvezető körülbelül ötven méternyire állította meg a vonatot. A vizsgálat során megállapítás nyert: hogy a halálragzó férfi Szöke Ferenc, Nagycsere 157. szám alatti lakos. A gázolás után azonnal meghalt.

— Különös körülmények között szenvedett égési sebeket Varga Sándorné Nagy Margit, 45 éves Urrejt 26. szám alatti lakos, a debreceni dohánybevaló dolgozója. Véletlenül meletépett egy gödörbe amelyben forró víz tartott volt. A lábán súlyos I. és II. fokú égési sebeket szenvedett, hosszú ideig tartó gyógykezelése. — A balcsereit saját vigyázatlansága okozta.

Teendők a mezőgazdaságban

Az időben való végezésre a magas terméshozamokért folytatott harc első szakaszát meggyerjük. Most az a feladat, hogy ezzel megteremtett előfeltételeket, biztosítsunk s a munkálatok második szakaszát, a növényápolást jól végezzük el, amely a jó előfeltételek után nagymértékben segíti elő terméseredményeinek növelését. A kedvező időjárási viszonyok mellett növényeink egyre erőteljesebben fejlődnek és ugyancsak fejlődnek a gyomok is, amelyek sürgetik a növényápolási munkát végzését és igyekeznünk is kell ezt végezni, nehogy összeritódjanak a munkák. A munka jó megszervezésével a rendelkezésre álló gépek és eszközök teljes felhasználásával, el tudjuk érni, hogy a növényápolási munkákat egyes növényeink fejlődési igényei szerint végezzük el.

Jelen időszakban legfontosabb feladat a cukorrépa egyelésének mielőbbi befejezése és az esetleges hiány pótlása. A cukorrépa sarabolását általában az egész ország területén jól végezték és egyes helyeken az egyelés is jól halad. Ezzel a munkával nem szabad késni, mert néhány nap késés is komoly kihatással van a termés mennyiségére és minőségére, de a munka végzése is könnyebb most mint majd később lesz.

Téjes erővel folytatni kell az ipari növények és tavaszi kálászosok gyomtalánítását, és védekezni kell a felépő rovar- és növényi kártevők ellen. A kukorica-vevéséknél a többszöri esőséget megőrmítette a talajt és a kukorica mielőbbi kikélesése érdekében ezt meg kell fogasni. Ezt a fogasolást, ne akkor végezzük, mielőtt kor sáros, lágy a talaj, hanem lehetőleg száraz állapotban végezzük el. A régebbi vetésű kukoricák sarabolását, a napraforgó egyelését is lehet végezni, sőt az

utóbbi egyes helyeken sürgősen el kell végezni. Hasonló a helyzet a burgonyával is. Fordítsunk gondot a gyapot sarabolásra és ezt a munkát minél sürgette végezzük annál jobb termés várhatunk.

A vetőmagnak hagyandó búzavetvek közül gyökeresen távolítsuk el a rozstüveket. A takarmánynak lekaszált őszi takarmánykeveréket jóróljával azonnal le kell baktatni és ha a talajerő állapota megengedi és a vetésforgó is lehetővé teszi, használjuk fel ezeket a területet, a második takarmányvetések céljaira.

Összeírják a vetésterületet

A Központi Statisztikai Hivatal elrendelte az 1949—50. évi vetésterület összeírását. A vetésterület bejelentésével kapcsolatban a következőkre hívom fel az érdekelte lakosság figyelmét.

1. Bejelentés alá esik minden 100 négyszögelmű nagyobb terület, amelyen mezőgazdasági termelést folytatnak.
2. Bejelentés alá esik minden legelő, rét, szőlő, gyümölcsös, kertgazdaság (bolgarkertészeti is).
3. A bejelentést annak kell megtenni, aki a gazdaságot (kerület, telket) ténylegesen használja, vagy vezeti.
4. A bejelentés aikalalmával a terménybeadási lapot és a vetésterület lapot be kell mutatni.
5. A bejelentés helye a Városháza I. emeleti kistanácssterme. Hivatalos órá reggel 8 óráól d. u. 16 óráig.
6. A bejelentés időpontját a birtokcsoportok nagysága szerint a következő napokra tűzött ki:

Május 19—20-án, pénteken, szombaton a 100 négyszögelmű 1 kat. holdig terjedő; május 22—23-án, hétfőn, kedden az 1—5 kat. holdig terjedő; május 24—25-én, szerdán, csütörtökön az 5—10 kat. holdig terjedő; május 26-án, pénteken a 10—15 kat. holdig terjedő; május 27-én, szombaton a 15—20, 20—25, 25—50 kat. holdig terjedő és az 50 holdnál nagyobb gazdasággal rendelkezők.

7. Azokat a területeket, amelyek

lyeket már avelőre felajánlottak, de a felajánlás megelfogadva nincs, a felajánló tulajdonosnak, ill. a terület használójának kell bejelenteni.

Nyomatékosan figyelmeztetem az érdekelteket, hogy magánvagy jogi személyek kötelesek a rájuk vonatkozó adatot kiszolgáltatni. Aki tudva hamis, vagy valótlan adatot vall be, vagy az adatszolgáltatást megtagadja, kadhagást követ el és 6 hónapig terjedhető elzárással, valamint 24.000 Ft-ig terjedhető pénzbírsággal büntetendő.

Polgármester

Jól sikerült az úttörők táborozási ünnepe

A Magyar-Szovjet Társaság nagytermében tartotta meg az úttörők Táborozási Bizottsága az új kulturműsorról egybekötött esztét melynek díszta jövedelmét az úttörők nyári táborozására fordítják.

A jól sikerült műsor esten a Csokonai Színház művészei léptek fel. Körössy Anna, Pósa Mária, Bási Ides Zoltán, Hajdú Péter és Bán Elemér énekszámokat adtak elő nagy sikerrel. — A táncosok szereplését is forró siker jellemezte, Rimóczy Viola, Tomasiits Dezső és Takács Piroska énekszámait meg kellett ismételni. A műsor befejezése után vidám szórakozás és tánc kezdődött, amely a késő éjszakai órákig tartott.

